

здійснення земельної реформи, гарантування земельних прав різних суб'єктів, оскільки лише такий підхід може забезпечити однозначне тлумачення правових приписів, а також однозначне і правильне застосування кожної правової норми.

Аналіз змісту Земельного кодексу України від 25 жовтня 2001 р., інших актів земельного законодавства показує, що вимоги щодо стилю, юридичної техніки, уніфікації термінології не дотримуються в земельному законодавстві, що породжує численні юридичні дефекти, зумовлює необхідність звернення до КС України. Варто підтримати обґрунтовані в науковій літературі пропозиції щодо необхідності структурної перебудови і прийняття нового ЗК України, в якому насамперед приділити увагу спеціальним земельно-правовим і технічним (спеціалізованим) термінам та законодавчому закріпленню їх визначень.

*Красницька А. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри юридичного
документознавства
Національної академії внутрішніх справ*

ВАРІАТИВНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ ЯК ПОРУШЕННЯ ЄДНОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Важливим правилом юридичної техніки є визначення одного й того самого поняття в одному правовому акті, а також у певній галузі права одним терміном. Порухенням цього правила є вживання синонімів.

Для будь-якого автора закономірним є бажання урізноманітнити засоби викладу своїх думок, уникнути повторень в одному контексті тих самих одиниць. Синоніми найточніше, найповніше і найвичерпніше висловлюють думки, допомагають знайти найдоречніший спосіб висловлення. І тому, коли необхідно досягти бездоганної за формою мови, добирають синоніми. Проте вважається, що вживання синонімів у правових актах є поширеним недоліком та порушенням єдності юридичної термінології.

Необхідно зазначити, що в українській юридичній термінології синонімія є звичним явищем. У праві (цивільному, кримінальному, кримінально-процесуальному, міжнародному, трудовому, адміністративному) існує чимало різних мовних позначень одного й того самого поняття.

Аналіз чинних кодексів нашої держави свідчить про те, що у Кримінальному, Кримінально-процесуальному, Цивільному кодексах України можна спостерігати недоречне вживання синонімічних термінів і слів. Наприклад: 1) у КК України: а) *підроблення, фальсифікація і підлог* (ст. 158) – *підробка* (ст. 290) – *фальсифікація* (ст. 226); б) *близькі* (ст. 350) – *близькі родичі* (ст. 115) – *родичі* (ст. 122) – *близькі особи* (ст. 206) – *члени сім'ї* (ст. 380); в) *неправдива інформація та недостовірна інформація* (ст. 351); г) *неповнолітніх – малолітньої особи – особи, яка не досягла шістнадцятирічного віку* (ст. 156) – *малолітньої / малолітнього* (ст. 115); 2) у КПК України: а) *розшукувана особа – особа, яка розшукується* (ст. 139); б) *невинність виправданого* (ст. 334) – *невинуватість виправданого* (ст. 369); в) *впізнаючий – особа, яка впізнає* (ст. 174); 3) у ЦК України: а) *гроші – грошові кошти* (ст. 192); *виготовлена – створена* (ст. 332); *винагорода – нагорода* (ст. 1144), *нагорода – премія* (ст. 1155); *будівля – споруда* (ст. 415); *записування – фіксування* (ст. 455); *максимальні строки – граничні строки* (ст. 763); *пошкодження – псування* (ст. 842); *земля – земельна ділянка* (ст. 373) тощо.

У правових актах синоніми не можуть мати семантичних і стилістичних значень. Враховуючи вимогу максимальної точності правового тексту, використання синонімів на позначення одного й того самого поняття є неприйнятним, оскільки вони розрізняються в деталях. Навіть якщо деталі не мають суттєвого значення, сам факт уживання двох і більше різних термінів може створити враження у виконавців, що такі терміни позначають різні юридичні поняття. Термін не повинен мати синонімів, тому що головне у правовому акті - це точність.

Синонімія може використовуватися у таких випадках: 1) для уточнення змісту терміна та деталізації думки правотворця; 2) для надання необхідних відтінків значення якогось поняття.

Насамкінець необхідно вказати на основні вимоги щодо вживання синонімів у правових актах: 1) не допускати неправильного і неточного використання синонімів, адже кожен синонім має свій відтінок, а невдало дібраний синонім неточно орієнтує та здатен звузити чи розширити зміст акта (*неповнолітній - малолітній - малий*); 2) уживати з багатьох близьких за значенням слів те єдине, яке в одному конкретному контексті стане найбільш виправданим; 3) не допускати вживання синонімів на позначення одного й того самого поняття, оскільки синоніми різняться відтінками значень; 4) не допускати безсистемного і надмірного вживання синонімів у тексті акта; 5) у правовому акті назва предмета/явища/дії повинна залишатися незмінною, а не замінюватися синонімами; 6) використання синонімів повинно бути продуманим, виваженим, обережним, щоб їх наявність не викривила зміст правового акта.

*Мінченко О. В.,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
теорії держави і права
Національної академії внутрішніх справ*

ЩОДО ЗМІСТУ ТЕРМІНА «ЗАКОННІСТЬ» В УКРАЇНСЬКОМУ ТА НІМЕЦЬКОМУ ПРАВІ

Категорія «законність» в українській юридичній науці є однією із складних та фундаментальних правових категорій. Багатоплановість її правового розуміння пояснюється тим, що вона може трактуватися за допомогою таких категорій, як «режим», «принцип», «метод», і характеризуватися у різних аспектах залежно від специфіки науково-пізнавальних завдань. На сучасному етапі в російському та українському праві існує ще один термін, який є, на

578599